

Vrijheid, blijheid?

Een stijgend aantal niet-zinvolle vitaminebepalingen, onvoldoende aandacht voor de rol van werk bij gezondheidsproblemen in de spreekkamer, het niet goed gebruiken van neussprays met steroïden, niet-bewezen behandelingen van schimmelnagels zoals lasertherapie ... Zomaar een greep uit wat in deze H&W staat. *What's new?*

Eigenlijk weten we al jaren dat wat in richtlijnen en wetenschappelijke tijdschriften zoals H&W staat, niet vanzelf wordt toegepast in de praktijk. Daarvoor hebben we zelfs een aparte tak van wetenschap: *implementation science*. Maar doen we voldoende met die wetenschap, die zegt dat goede knelpuntenanalyses en interventies op maat van de gebruikers (lees: de huisartsenpraktijken) nodig zijn?

Huisartsen weten eigenlijk zelf heel goed wat er nodig is om het beter te doen. Dit in de praktijk brengen lukt vaak. Maar vaker lukt het maar deels, zoals uit deze H&W blijkt. Is de intrinsieke motivatie van de huisarts daarvoor genoeg? En/of is het liberale klimaat in de samenleving in het algemeen, met minder regels, minder controle en minder richtlijnen, er mede debet aan dat het vaak niet lukt? Worden degenen die het niet zo goed doen nog wel voldoende uitgedaagd om zich te verbeteren? En zetten we wel voldoende in op wat volgens huisartsen werkt? Zoals inhoudelijke feedback, gedegen onderlinge toetsing, (FTO, DTO, PTO, graag meer dan de verplichte magere 2 uur per jaar), goede begeleiding daarvan door EKC's, nascholing, en in de praktijk werkende

ICT-oplossingen. Of is het vrijheid, blijheid, passend in de tijdgeest van de liberale marktwerking?

Helaas komt COVID-19 weer vol op ons af met een enorme ontregeling van de (huisartsen)zorg. De regio's en praktijken pakken deze mega uitdaging heel goed op, hoe lastig het ook (weer) is. Maar ik schrik wel als ik naast de vele goede verhalen hoor van een behoorlijke praktijkvariatie omtrent PBM-gebruik, bescherming van patiënten en personeel, afschalen van zorg, enzovoort. Heel goed dat de koepels met duidelijke en eenduidige adviezen komen. En daarin ook geven en nemen. Prima dat er ruimte is voor (regionale) verschillen, maar laat dit niet een vrij(heids)brief zijn voor te grote praktijkvariatie. Dat is niet goed voor de patiënten, de praktijkmedewerkers en onszelf. Zoals een huisarts uit de Brabantse Kempen half oktober op de voorpagina van de krant stelde: 'Ik hoop dat iedereen zich aan de regels houdt.'

Laten we blijven nadenken over de balans tussen je houden aan de kaders en richtlijnen en vrijheid, blijheid. Kaders en richtlijnen zijn er niet voor niets! ■

*Ivo Smeele, hoofdredacteur
15 oktober 2020*

